

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobkyne V., bývajúcej vo V., zastúpenej Mgr. P., advokátom so sídlom vo V., proti žalovanej S., so sídlom v B., o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 269/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. novembra 2007 sp. zn. 8 Co 153/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Nitra rozsudkom z 2. mája 2007 č.k. 12 C 269/2006-54 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi 64 504,50 Sk spolu so 6 % ročným úrokom z omeškania od 17. januára 2006 do zaplataenia a nahradiť jej trovy konania v sume 16 517 Sk; vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd dospel k záveru, že žaloba o náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. je čo do základu dôvodná, nakoľko z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Nitre z 15. júna 2005 č.k. 11 S 47/2005-38 je zrejmé, že orgány, ktoré posudzovali žiadosť žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie nepostupovali v súlade s ustanoveniami zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, v dôsledku čoho boli rozhodnutia v uvedených veciach zrušené a vec bola vrátená na

d'alsie konanie v dôsledku ich nepreskúmateľnosti a nedostatok dôvodov. Preto tieto rozhodnutia treba považovať za nezákonné, zakladajúce zodpovednosť za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V spojení s následným rozhodnutím o priznaní peňažného príspevku za opatrovanie z 9. decembra 2005 č. X súd vyvodil, že v dôsledku novely zákona č. 195/1998 Z.z. zákonom č. 45/2004 Z.z. bol orgán rozhodujúci o priznaní peňažného príspevku za opatrovanie povinný vychádzať z novej právnej úpravy (účinnnej od 1. februára 2004), čím v porovnaní so skoršou právnou úpravou, podľa ktorej bol orgán rozhodujúci o priznaní príspevku povinný postupovať v čase, ak by bolo jeho pôvodné rozhodnutie zákonné, vznikla na strane žalobkyni škoda predstavujúca rozdiel peňažného príspevku za opatrovanie podľa pôvodnej právnej úpravy a právnej úpravy od účinnosti zákona č. 45/2004 Z.z., ktorý v súhrne predstavuje priznanú sumu.

Na základe odvolania žalovanej do vyhovujúcej časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, konal vo veci Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom z 15. novembra 2007 sp. zn. 8 Co 153/2007 rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej (vyhovujúcej) časti zmenil tak, že žalobu aj v tejto časti zamietol a žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 1 460 Sk. Odvolací súd v zamietajúcom rozhodnutí zdôraznil, že „V danej veci si navrhovateľka návrhom zo dňa 8.2.2006 uplatňovala voči odporcovi nárok na náhradu škody v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku nezákonných rozhodnutí Okresného úradu v Nitre – pracovisko Vráble č. X. zo dňa 12.3.2003 a rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. X.. z 18.1.2005, ktoré boli na základe jej žaloby v správnom súdnictve zrušené rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 11S 47/2005-38 zo dňa 15.6.2005. Zodpovednosť odporkyne pritom vyvodzovala z toho, že ak by príslušné správne orgány postupovali v súlade so zákonom, t.j. priznali jej peňažný príspevok za opatrovanie v tom čase, kedy si žiadosť podala a nevydali by teda nezákonné rozhodnutia, prináležal by jej a bol by jej priznaný peňažný príspevok bez jeho zníženia, resp. vo výške, v akej by jej prináležal podľa znenia zákona č. 195/1998 Z.z. v čase, kedy jej mal byť priznaný a kedy by jej aj priznaný bol. V dôsledku nesprávneho úradného postupu a vydania nezákonných rozhodnutí jej tak mala vzniknúť škoda zodpovedajúca hodnote, o ktorú sa jej majetok nezväčšil (ušlý zisk), pričom táto hodnota predstavuje rozdiel medzi výškou peňažného príspevku, ktorý mal byť a bol by jej priznaný a vyplatený a výškou peňažného príspevku, ktorý jej bol následne rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Vráble zo dňa 9.12.2005 priznaný a vyplatený.“ Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno mať za

jednoznačne preukázané to, že nebyť dvoch nesprávnych rozhodnutí správnych orgánov, bol by žalobkyni priznaný požadovaný peňažný príspevok za opatrovanie vo výške ňou špecifikovanej. V ustanovení § 64a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci (pred aj po novele zákona od 1. februára 2004) je peňažný príspevok za opatrovanie upravený ako fakultatívna dávka, na ktorú žalobkyni nevzniká ani v prípade splnenia všetkých podmienok zákonný nárok, pričom v zmysle ustanovenia § 99 ods. 1 uvedeného zákona nárok na ňu (a jej vyplatenie) vzniká až právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o jej poskytnutí. Keď preto bol žalobkyni požadovaný peňažný príspevok za opatrovanie v rozhodnutí z 9. decembra 2005 priznaný aj spätne odo dňa podania jej žiadosti, nemožno ešte jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť tvrdiť to, že by jej takýto príspevok bol priznaný v skorších zrušených rozhodnutiach. Príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody nestačí len predpokladať, táto musí byť jednoznačne preukázaná. Táto príčinná súvislosť nebola v danom konaní preukázaná aj z toho dôvodu, že nebolo jednoznačne preukázané ani to, že príspevok žalobkyni nebol priznaný v plnej výške práve pre konanie označených správnych orgánov. Hlavnú príčinnú súvislosť žalobkyňa v tomto smere označila v tom, že po zmene zákona o sociálnej pomoci od 1. februára 2004 zákonom č. 45/2004 Z.z. jej už nemohol byť priznaný nekrátený príspevok a že toto bolo dôsledkom – následkom nesprávneho konania a rozhodovania správnych orgánov. Podľa názoru odvolacieho súdu odlišného od názoru súdu prvého stupňa, zmena zákona o sociálnej pomoci od 1. februára 2004 nemala vplyv na výšku nárokov žalobkyne pred účinnosťou novely zákona o sociálnej pomoci vykonanej zákonom č. 45/2004 Z.z., v dôsledku čoho konanie správnych orgánov nebolo (nemohlo byť) hlavnou – primárnou príčinou toho, že žalobkyni nebol priznaný príspevok v plnej výške. K prechodnému ustanoveniu § 110j zákona č. 195/1998 Z.z. odvolací súd zaujal stanovisko, že po 1. februári 2004 o žiadostiach doteraz nevybavených sa postupuje tak, že je nevyhnutné prihliadať aj na zmenu právnej úpravy od 1. februára 2004, t.j. skúmať existenciu – trvanie zákonných podmienok po tomto dátume už podľa nového právneho predpisu. Nároky vzniknuté do 31. januára 2004 bolo potrebné aj po 1. februári 2004 posudzovať podľa dovtedy platných predpisov, keďže ustanovenie § 110j nebolo retroaktívnym a nemožno z neho vyvodiť povinnosť správneho orgánu posudzovať aj nároky vzniknuté do 31. januára 2004 podľa už nového zákonného znenia po 1. februári 2004. Na tom základe odvolací súd uzavrel, že nebolo možné konštatovať existenciu priamej príčinnej súvislosti konaní správnych orgánov a tým, že žalobkyni peňažný príspevok za opatrovanie bez krátenia priznaný nebol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátenia veci Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že jej bola spôsobená škoda pri výkone verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., a to v dôsledku nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu týchto orgánov. Tvrdila, že pôvodné rozhodnutia správnych orgánov boli ako nezákonné zrušené z dôvodu ich nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia, pričom aj postup týchto orgánov, ktorý predchádzal vydaniu zrušených rozhodnutí, je vo vzťahu k uplatnenému právu na náhradu škody potrebné kvalifikovať ako nesprávny úradný postup, nakoľko pri posudzovaní zdravotného stavu sa správne orgány neriadili príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnej pomoci. Dovolateľka poukázala na to, že následné rozhodnutie potvrdilo dôvodnosť nároku na peňažný príspevok za opatrovanie, avšak tento bol v dôsledku zmeny právnej úpravy priznaný v nižšej sume, ako by tomu bolo v prípade vydania zákonného rozhodnutia za právneho stavu platného v čase vydania pôvodného rozhodnutia. Z toho dôvodu je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonnými rozhodnutiami, resp. nesprávnym úradným postupom, pričom výška škody predstavuje rozdiel súm, ktoré by boli dovolateľke priznané podľa pôvodnej právnej úpravy a súm, ktoré jej boli priznané podľa neskoršej právnej úpravy.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne žiadala dovolanie zamietnuť s poukazom na to, že nie je daná príčinná súvislosť medzi rozhodnutím, ktorým bolo zrušené pôvodné rozhodnutie o zamietnutí žiadosti na priznanie peňažného príspevku za opatrovanie a fiktívnym finančným príspevkom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z tých dôvodov, ktoré sú taxatívne uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p. Dovolanie môže byť podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci. V dovolaní uplatnený dovolací dôvod neposudzuje dovolací súd len podľa toho, ako bol označený, ale podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 v spojení s § 243c O.s.p.). Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci neboli v dovolaní namietané procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a ani tzv. iné procesné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; existencia väd tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalobkyňa v dovolaní tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pre rozhodnutie vo veci je rozhodujúce posúdenie otázky, či žalobkyni vznikla škoda a v prípade ak áno, či táto škoda vznikla v dôsledku toho, že došlo k zrušeniu rozhodnutí správnych orgánov o zamietnutí žiadosti žalobkyne na poskytnutie peňažného príspevku za opatrovanie pre nepreskúmateľnosť a nedostatok dôvodov, a či takúto škodu je možné považovať za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. ako dôsledok nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu preto, že podľa následného rozhodnutia (po doplnení dokazovania) bola pôvodná žiadosť žalobkyne na priznanie peňažného príspevku za opatrovanie vo vzťahu k zdravotnému stavu opatrovanej osoby považovaná za dôvodnú, avšak príspevok za opatrovanie bol priznaný v nižšej sume údajne preto, že bolo ho treba posudzovať podľa právnej úpravy platnej v čase rozhodovania a nie podľa právnej úpravy platnej v čase rozhodnutí, ktoré boli zrušené ako nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ a d/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej aj ako zákon o zodpovednosti za škodu), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona (t.j. okrem zodpovednosti územnej samosprávy za škodu spôsobenú pri výkone samosprávy), pri výkone verejnej moci a/ nezákonným rozhodnutím, d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Z vyššie citovaných ustanovení zákona o zodpovednosti za škodu je zrejmé, že predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je 1. vznik škody, 2. existencia nezákonného rozhodnutia (nesprávneho úradného postupu) a 3. príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím (nesprávnym úradným postupom). Treba dodať, že zákon o zodpovednosti za škodu je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom špeciálnym a ustanovenia Občianskeho zákonníka sa uplatnia vtedy, ak zákon nemá vlastnú úpravu.

Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci pojem škody nedefinuje. Z toho dôvodu tento pojem treba vykladať v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 25 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je v zásade ujma, ktorá znamená zmenšenie, zničenie, stratu, zníženie či iné znehodnotenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie vecí do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, no nenastalo v dôsledku škodnej udalosti (v prejednávanej veci v dôsledku nesprávneho úradného postupu).

Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou zákon o zodpovednosti za škodu nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku.

Pre naplnenie týchto predpokladov zodpovednosti za škodu v predmetnej veci je potrebné porovnať výšku peňažného príspevku za opatrovanie, na ktorý by mala žalobkyňa právo v prípade, ak by rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 15. júna 2005 č.k. 11 S 47/2005-38 o zrušení pôvodných rozhodnutí o zamietnutí žiadosti žalobkyne o peňažný príspevok za opatrovanie (rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny z 18. januára 2005 č. X.. a rozhodnutie Okresného úradu Nitra, pracovisko Vráble z 12. marca 2003 č. X.) nebolo vydané. Je preto treba vziať do úvahy právnu úpravu zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení pred a po vydaní zákona č. 45/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. februára 2004 (ďalej aj ako zákon o sociálnej pomoci v znení do novely, resp. po novele).

Podľa § 64a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení do novely vykonanej zákonom č. 45/2004 Z.z. (t.j. do 31. januára 2004) peňažný príspevok za opatrovanie sa poskytuje vo výške 6 000 Sk pri opatovaní jedného občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vo výške 8 000 Sk pri opatovaní dvoch, prípadne viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím (ods. 4). Ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na opatrovanie osobou uvedenou v § 58 ods. 2 poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, peňažný príspevok za opatrovanie vypočítaný podľa odsekov 4 až 6 sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť (ods. 8).

Podľa § 64a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení po novele vykonanej zákonom č. 45/2004 Z.z. (t.j. od 1. februára 2004) peňažný príspevok za opatrovanie sa

poskytuje vo výške 6 000 Sk pri opatrovaní jedného občana s ťažkým zdravotným postihnutím a vo výške 8 000 Sk pri opatrovaní dvoch alebo viacerých občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 5). Ak fyzická osoba uvedená v odseku 2, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím, poberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia okrem sirotského dôchodku a invalidného dôchodku poistenca, ktorý pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac o 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, peňažný príspevok za opatrovanie podľa odsekov 5 až 7 sa zníži o sumu, ktorá zodpovedá 50 % dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia, ktorú poberá táto fyzická osoba (ods. 8). Ak je príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, peňažný príspevok za opatrovanie zistený podľa odsekov 5 až 8 sa kráti o sumu prevyšujúcu tento príjem. Ak je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím nezaopatrené dieťa, peňažný príspevok za opatrovanie sa kráti o sumu, ktorou príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím prevyšuje 3-násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu. 36. Ak majetok a úspory občana s ťažkým zdravotným postihnutím presahujú sumu uvedenú v § 58 ods. 13, peňažný príspevok za opatrovanie sa fyzickej osobe uvedenej v odseku 2 neposkytne. Na zisťovanie príjmu, preukazovanie príjmu a prehodnocovanie príjmu platí § 58 ods. 13 a 14 rovnako (ods. 9).

Porovnanie výšky peňažného príspevku za opatrovanie vyššie uvedených právnych úprav by naznačovalo, že pri rozhodovaní podľa právnej úpravy zákona o sociálnej pomoci v znení do novely (do 31. januára 2004), by žalobkyňa mala právo na vyšší príspevok za opatrovanie. Pre tieto úvahy je však v danej veci treba vziať na zreteľ, tak ako to správne urobil aj odvolací súd, že peňažný príspevok za opatrovanie je v ustanovení § 64a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci upravený ako fakultatívna dávka a na jej charaktere nezmenila nič ani novela tohto zákona vykonaná zákonom č. 45/2004 Z.z. Nárok na takúto dávku nevzniká ani pri splnení všetkých podmienok uvedených v zákone o sociálnej pomoci; nárok na peňažný príspevok za opatrovanie vzniká až právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu o jeho priznaní.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd pri posudzovaní splnenia predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. z hľadiska príčinnej

súvislosti medzi škodou, ktorá mala žalobkyni vzniknúť a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré žalobkyňa považuje za nezákonné, je zhodného názoru ako odvolací súd, že len zo skutočnosti, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre – pracovisko Vráble, konajúci vo veci po zrušení jeho rozhodnutia rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 15. júna 2005 č.k. 11 S 47/2005-38, rozhodnutím z 9. decembra 2005 č. X. priznal žalobkyni peňažný príspevok za opatrovanie spätne od 1. apríla 2002 (t.j. od podania žiadosti o tento príspevok), nemožno ustáliť, že následkom týchto rozhodnutí správnych orgánov vznikla žalobkyni škoda, spočívajúca podľa nej v rozdiel medzi priznanou a vyplatenou výškou peňažného príspevku a výškou, v ktorej jej mal byť priznaný a vyplatený v čase, kedy správne orgány rozhodli o zamietnutí jej žiadosti o tento príspevok. Tento predpoklad je len hypotetický, ktorý jednoznačne nepreukazuje, že peňažný príspevok za opatrovanie by bol žalobkyni v čase rozhodovania správnych orgánov pred zrušením ich rozhodnutí rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 15. júna 2005 č.k. 11 S 47/2005-38 aj v prípade, že by neboli postihnuté procesnými vadami – nepreskúmateľnosťou a nedostatkom dôvodov, priznaný v plnej výške. Príčinnú súvislosť medzi nezákonným nerozhodnutím a škodou totiž nemožno len predpokladať, ale táto musí byť jednoznačne preukázaná.

Dovolací súd poukazuje aj na prechodné ustanovenia zákona o sociálnej pomoci v znení po novele vykonanej zákonom č. 45/2004 Z.z., a to § 110j, podľa ktorého o žiadostiach o poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. januára 2004, sa rozhoduje podľa zákona účinného od 1. februára 2004, ak tento zákon neustanovuje inak, ako i § 110k, podľa ktorého peňažný príspevok na kompenzáciu a peňažný príspevok za opatrovanie, o ktorých príslušný orgán právoplatne rozhodol do 31. januára 2004, sa vyplatia v sume, v ktorej patrili podľa právoplatného rozhodnutia, najdlhšie do 31. januára 2004 (ods. 1), príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o peňažných príspevkoch uvedených v odseku 1 najneskôr do 31. marca 2004 podľa zákona účinného od 1. februára 2004 (ods. 2).

Z citovaných prechodných zákonných ustanovení vyplýva, že bez zreteľa na to, kedy orgán rozhodujúci o peňažnom príspevku za opatrovanie rozhoduje a bez zreteľa na to, či bolo v priebehu posudzovania práv žalobkyne na peňažný príspevok za opatrovanie vydané rozhodnutie, ktoré bolo zrušené pre nedostatok dôvodov a nepreskúmateľnosť (žalobkyňou označované ako nezákonné), žalobkyni mohol byť priznaný príspevok najdlhšie do

31. januára 2004, avšak aj to len vtedy, ak toto rozhodnutie bolo právoplatné. V tejto súvislosti treba poznamenať, že ustanovenie § 110k ods. 1 zákona o sociálnej pomoci v znení po novele upravuje len otázku výplaty už priznaných príspevkov a nie otázku rozhodovania o príspevkoch.

Dovolací súd na základe vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že v danom prípade nemožno jednoznačne ustáliť príčinnú súvislosť medzi pôvodným rozhodnutím o zamietnutí návrhu na priznanie peňažného príspevku za opatrovanie a prípadnou ujmu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť ako dôsledok tohto rozhodnutia v porovnaní s konečným rozhodnutím o priznaní peňažného príspevku za opatrovanie. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú stanovené kumulatívne, v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je táto zodpovednosť daná.

Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala náhrady škody z nesprávneho úradného postupu, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 214/2003 Z.z. Podľa tohto ustanovenia štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

V danej veci podľa žalobkyne mal nesprávny úradný postup spočívať v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia o zamietnutí peňažného príspevku za opatrovanie a v dôsledku toho v jeho nepreskúmateľnosti. Z odôvodnenia zrušujúceho rozhodnutia (rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. júna 2005 č.k. 11 S 47/2005-38) pritom vyplýva, že vo veci nevykonal orgán rozhodujúci vo veci ani dostatočné zistenie zdravotného stavu opatrovanej osoby. Treba zdôrazniť, že vady konania spočívajúce v nedostatočnom zhromažďovaní podkladov pre rozhodnutie a z toho vyplývajúce nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ktoré mali za následok vydanie vadného rozhodnutia nezakladajú samy o sebe nesprávny úradný postup v zmysle vyššie citovaného ustanovenia. Zaobstarávanie podkladov pre rozhodnutie je iba činnosťou, ktorá smeruje k vydaniu rozhodnutia a nachádza svoj odraz v obsahu rozhodnutia, a preto môže mať za následok iba nezákonné rozhodnutie. Zodpovednosť žalovanej za škodu v zmysle ustanovení § 9 zákona č. 214/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci preto nie je daná.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková